

## **14-MA'RUZA**

**“Maxsulot va xizmatlarni sertifikatlashtirish to'g'risida”gi qonun. Aloqa va axborotlashtirish sohasidagi sertifikatlashtirish tizimi. Aloqa, axborotlashtirish va kommunikatsiyalarni rivojlantirish sohasidagi sertifikatlashtirish bo'yicha asosiy normativ xujjatlar. Sertifikatlashtirishning huquqiy va milliy tizimi.**

### **REJA**

1. “Maxsuyaoat va xizmatlarni sertifikatlashtirish to'g'risida” gi qonun. Aloqa va axborotlashtirish sohasidagi sertifikatlashtirish tizimi.
2. Aloqa, axborotlashtirish va kommunikatsiyalarni rivojlantirish sohasidagi sertifikatlashtirish bo'yicha asosiy normativ xujjatlar.
3. Sertifikatlashtirishning huquqiy va milliy tizimi.

### **1. “MAXSULOT VA XIZMATLARNI SERTIFIKATLASHTIRISH TO'G'RISIDA” GI QONUN. ALOQA VA AXBOROTLASHTIRISH SOHASIDAGI SERTIFIKATLASHTIRISH TIZIMI.**

Сертификатлаштириш асослари Ўзбекистон Республикасининг Қонуни «Маҳсулотлар ва хизматларни сертификатлаштириш»да келтирилган. Қонунда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қошидаги Ўзбекистон стандартлаштириш, метрология ва сертификатлаштириш агентлиги («Ўзстандарт» агентлиги) сертификатлаштириш бўйича миллий орган ва сертификатлаштириш тизими иштирокчиларини аккредитлаш бўйича орган деб белгиланган.

Қонунга мувофиқ, сертификатлаштириш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланадиган Мажбурий сертификатланиши лозим бўлган маҳсулотлар ва хизматлар рўйхати бўйича ва шунингдек, бошқа қонунчилик актларида кўзда тутилган ҳолларда амалга оширилади. Мажбурий сертификатлаштиришни ўтказиш бўйича ишларни ташкил этиш «Ўзстандарт» агентлиги зиммасига юкланган. Сертификатлаштиришни биржинсли маҳсулотларни мажбурий

аккредитлаш билан сертификатлаштириш бўйича органлар амалга оширади.

Мажбурий сертификатлаштириш субъектлари «Ўзстандарт» агентлиги, сертификатлаштириш бўйича органлар, синов лабораториялари (марказлари), назорат органлари, маҳсулотни тайёрловчилар (сотувчилар)дан иборат бўлади.

Сертификатлаштириш бўйича органларга бир жинсли маҳсулотни сертификатлаштириш тизимини яратиш, сертификатлаштириш схемаларини танлашни амалга ошириш ва буюртмачиларга сертификатлаштирилган маҳсулотга мувофиқлик нишонини қўллаш ҳуқуқини бериш ваколати берилган.

Қонун импорт ва экспорт қилинадиган маҳсулотни сертификатлаштириш шартларини белгилаб берган. Мажбурий сертификатлаштирилиши лозим бўлган маҳсулотга унинг белгилаб қўйилган талабларга мувофиқлигини тасдиқловчи сертификат ва мувофиқлик нишони илова қилиниши лозим. Мувофиқлик сертификати йўқ бўлган ҳолда божхона назорат органлари ўтказилаётган маҳсулотни сертификатлаштиришни Миллий сертификатлаштириш тизими қоидалари бўйича ўтказиш масаласи ҳал этилгунига қадар тўхтатиб турадилар.

Қонун, шунингдек, юридик ва жисмоний шахсларнинг ташаббуси бўйича ихтиёрий сертификатлаштиришни ҳам кўзда тутди, унга кўра исталган маҳсулот ўзининг норматив ҳужжатлар талабларига мувофиқлигини тасдиқлаш учун сертификатлаштирилиши мумкин. Қонун тайёрловчиларнинг (тадбикорларнинг, сотувчиларнинг, ижрочиларнинг) мажбурий сертификатлаштириш қоидаларининг бузилганлиги учун жавобгарлигини ва шунингдек, сертификатлаштириш бўйича органларнинг асосланмаган сертификат бериши ва буюртмачининг тижорат сирини ошкор қилганлиги учун жавобгарлигини кўзда тутди. Мажбурий сертификатлаштирилиши лозим бўлган маҳсулотни сотганлик учун сотилган маҳсулотнинг қиймати миқдорида жарима солинади.

Жарима «Ўзстандарт» агентлигининг давлат инспектори томонидан ундирилади. Жариманинг ундирилиши сертификатлаштиришни ўтказишдан озод этмайди.

Республика Олий Мажлиси томонидан 1996 йил 26 апрелда қабул қилинган «Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги Қонун сертификатлаштиришнинг қўшимча ҳуқуқий асосини берди. Хусусан, қонунда мажбурий сертификатлаштирилиши лозим бўлган товарни сотишда истеъмолчига унинг сертификатлаштирилганлиги ҳақидаги ахборот тақдим этилиши лозимлиги айтиб ўтилган. Узоқ муддатли товарлар ва хизматларга тайёрловчи кафолат муддатини белгилаши лозим.

Қонун истеъмолчининг – товар, иш ёки хизматни шахсан истеъмол қилиш ёки шахсий хўжаликда фойда олиш билан боғлиқ бўлмаган фойдаланиш мақсадларида сотиб олаётган, буюртма бераётган ёки сотиб олиш ёки буюртма беришни мўлжаллаётган фуқаронинг (жисмоний шахснинг) манфаатларини ҳимоя қилишга қаралган.

Истеъмолчи ҳуқуқларининг бузилиши учун жавобгарлик бу қонунга мувофиқ товарни сотиш учун ишлаб чиқарадиган тайёрловчи, ишни бажарувчи ёки хизмат кўрсатувчи ижрочи, истеъмолчига товарни сотаётган сотувчи зиммасига юклатилган.

Истеъмолчи бунда қуйидаги ҳуқуқларга эга:

- товар (иш, хизмат) ва шунингдек, тайёрловчи (ижрочи, сотувчи) ҳақида ҳаққоний ва тўлиқ ахборот олиш;
- товарни (ишни, хизматни) эркин ва керакли сифатини танлаш;
- товарнинг (ишнинг, хизматнинг) хавфсизлиги;
- ҳаёт, соғлиқ ва мулк учун хавфли камчиликларга эга бўлган товар (иш, хизмат)нинг камчиликлари ва шунингдек, тайёрловчининг (ижрочининг, сотувчининг) ноқонуний амали (амал қилмаслиги) билан етказилган моддий, маънавий зарарни тўла ҳажмда тўлдириш;
- бузилган ҳуқуқларини ва қонун билан муҳофаза қилинадиган

манфаатларини ҳимоя қилиш учун суд ва ваколатли давлат муассасаларига муурожаат қилиш;

– истеъмолчиларнинг ижтимоий бирлашмаларини тузиш.

Қонун истеъмолчига тайёрловчи (ижрочи, сотувчи) ҳақида ҳам (5-модда), товар ҳақида ҳам (6-модда) тўлиқ ахборот берилишини белгилаб қўйган. Мажбурий сертификатлаштирилиши лозим бўлган товарни нисбатан истеъмолчига сертификатлаштирилганлиги ҳақида ахборот берилиши лозим.

Товар (иш, хизмат) ҳақидаги зарурий ахборотнинг йўқлиги бундай товар (иш, хизмат)ни тегишли давлат органининг буйруғига мувофиқ у кўрсатилгунига қадар сотилишини тўхтатиб қўйилишига олиб келади.

Узоқ муддатли фойдаланиладиган товарлар ва хизматларнинг барча турларига тайёрловчи (ижрочи) кафолат муддатини белгилаши лозим.

Тайёрловчи (ижрочи) товарнинг (ишнинг, хизматнинг) белгиланган хизмат муддати ёки яроқлилиқ муддати давомида унинг хавфсизлигини таъминлаши ёки у белгиланмаган бўлса, товарни (ишни) истеъмолчига сотилган кунидан бошлаб ўн йил давомида таъминлашга мажбурдир.

Истеъмолчиларнинг ҳаёти, соғлиғи ва мулки ҳамда атрофмуҳит учун хавфли бўлган товарни (ишни, хизматни) ишлаб чиқарганлик учун қонунчиликка асосан қуйидагилар хавобгардирлар:

– тайёрловчи (ижрочи); – норматив ҳужжатларни тасдиқлаган орган;  
– мувофиқлик сертификатини берган ташкилот;  
– хавфли товарни (ишни, хизматни) ишлаб чиқариш ёки сотувга рухсат этган соғлиқни сақлаш, табиатни қўриқлаш, ветеринария хизмати органлари ёки бошқа органлар.

Давлат истеъмолчиларга товарни (ишни, хизматни) сотиб олиш ва ундан фойдаланишда уларнинг ҳуқуқларининг ва қонун билан муҳофаза қилинадиган манфаатларини ҳимоя қилишни кафолатлайди.

Истеъмолчилар ҳуқуқларининг давлат ҳимоясини давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари, судлар таъминлайди.

Товарлар (ишлар, хизматлар)нинг хавфсизлиги ва сифатини таъминлаш мақсадларида «Ўзстандарт» агентлиги, Давлат архитектура-қурилиш, Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси, Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва давлат бошқарувининг бошқа органлари ўз ваколатлари чегараларида товарлар (ишлар, хизматлар)нинг хавфсизлиги, сифати устидан назоратни амалга оширадilar.

Тайёрловчи (ижрочи, сотувчи) истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ҳақидаги қонунни бузган ҳолларида жавобгардир.

Қонуннинг 26-моддасининг биринчи қисмида санаб ўтилган «Ўзстандарт» агентлиги ва давлат бошқарувининг бошқа органлари қўйидаги ҳолларда жарима солиш ҳуқуқига эгадирлар:

- товарларни (ишларни, хизматларни) мажбурий сертификатлаштириш қоидаларини тайёрловчи (ижрочи) томонидан бузилиши;

- уларнинг буйруқларини тайёрловчи (сотувчи) ижро қилишдан бўйин товлаганида, ўз вақтида ва лозим даражада ижро этмаганда;

- норматив ҳужжатлар талабларига жавоб бермайдиган товарлар (ишлар, хизматлар) билан истеъмолчиларга зарар етказганида.

Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида юридик ва жисмоний шахсларнинг маҳсулот ишлаб чиқарилиши ва хизмат кўрсатилишида норматив ҳужжатлар талабларини сертификатлаштириш қоидаларини бузганликлари учун жавобгарлиги кўзда тутилган.

Қонунчиликда хўжалик юритувчи субъектларнинг қўйидаги жавобгарлик чоралари кўзда тутилган:

- жарима санкциялари;

- ҳуқуқий чоралар;

- оғир оқибатларга олиб келган бузилишларга йўл қўйган амалдор шахсларнинг жиноий жавобгарлиги;

- фуқаролик жавобгарлиги.

Хўжалик юритувчи субъектларга жарима санкциялари мажбурий

талаблар бўйича норматив ҳужжатларга мос келмайдиган товарни сотганлик, мажбурий сертификатлаштирилиши лозим бўлган маҳсулотни мувофиқлик сертификатсиз сотганлик, маҳсулотни таъқиқлашга қарамасдан сотганлик учун қўлланилади.

Сертификатлаштириш соҳасидаги қонунчиликнинг бузилиши учун жавобгарликнинг норматив-ҳуқуқий асоси Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, қонуности актлари ва норматив ҳужжатларни ўз ичига олади. Булар жумласига қуйидагилар тааллуқлидир: «Стандартлаштириш тўғрисида»ги, «Метрология тўғрисида»ги, «Маҳсулотларни ва хизматларни сертификатлаштириш тўғрисида»ги, «Истеъмолчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги, «Озиқ-овқат маҳсулотининг сифати ва хавфсизлиги тўғрисида»ги қонунлар, Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 2 мартдаги «Ўзбекистон Республикасида стандартлаштириш бўйича ишларни ташкил этиш тўғрисида»ги 92-сонли қарори, 1994 йил 12 августдаги «Мажбурий сертификатлаштирилиши лозим бўлган маҳсулотлар рўйхатини, сертификатлаштиришни ўтказиш, хавфсизлиги тасдиқланиши лозим бўлган товарларни олиб кириш, Ўзбекистон Республикаси ҳудудига ва унинг ҳудудидан олиб кетиш тартибини тасдиқлаш тўғрисида»ги 409-сонли Қарори, 1994 йил 12 августдаги «Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг баъзи қарорларига ўзгаришлар ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги 410-сонли Қарори, 2004 йил 6 июлдаги «Маҳсулотни сертификатлаштириш тартибини соддалаштириш бўйича қўшимча чоралар ҳақида»ги 318-сонли Қарори.

Қонунлар ва қонуности актлари талабларининг ижро этилиши учун мажбурий бўлган норматив ҳужжатлар ишлаб чиқилган бўлиб, ҳуқуқни бузган субъектларни жавобгарликка тортиш тартибини кўзда тутади.

Сертификатлаштириш қоидаларини бузганлик учун жавобгарликка «Ўзстандарт» агентлиги томонидан сертификатлаштириш ишларини ўтказиш ҳуқуқи бўйича аккредитланган сертификатлаштириш бўйича органлар, синов ва шунингдек, тайёрловчилар (тадбиркорлар)

жавобгардирлар. Сертификатлаштириш бўйича орган томонидан сертификатлаштириш қоидаларининг бузилиши уларнинг аккредитланганлиги ҳақидаги гувоҳноманинг тўхтатиб қўйилиши ёки бекор қилиниши туридаги жазога олиб келади.

Тайёрловчилар (тадбиркорлар) қуйидагилар учун жавобгардирлар:

- мувофиқлик сертификатсиз ва шунингдек, мувофиқлик нишони билан ноҳуқуқий нишонланган маҳсулотни сотиш;
- мувофиқлик сертификатига эга бўлмаган маҳсулотни реклама қилиш;
- назорат органининг буйруғи бўйича тўхтатиб қўйилган ёки таъқиқланган маҳсулотни сотиш.

Сертификатлаштириш қоидаларининг бузилиши сертификатнинг ва мувофиқлик нишонининг амал қилинишини тўхтатиб қўйилиши ва бекор қилинишини кўзда тутаяди.

## **2. ALOQA, AXBOROTLASHTIRISH VA KOMMUNIKATSIYALARNI RIVOJLANTIRISH SOHASIDAGI SERTIFIKATLASHTIRISH BO'YICHA ASOSIY NORMATIV XUJJATLAR.**

Zamonaviy telekommunikatsiya xizmatlarini joriy etish va taqdim etish sohasida davlat boshqaruvi va tartibga solish richaglaridan biri telekommunikatsiya texnik vositalarini (TTV) sertifikatlashtirish hisoblanadi.

Telekommunikatsiya tarmoqlarida foydalaniladigan TTV, shu jumladan, oxirgi (terminal) uskuna belgilangan standartlar, texnik shartlar va qonun hujjatlariga mos keladigan boshqa normalarga muvofiq sertifikatlashtirilishi kerak.

O'zbekiston Respublikasi sertifikatlashtirish milliy tizimi (O'z SMT) doirasida TTVni sertifikatlashtirilishini takomillashtirish maqsadida telekommunikatsiya texnik vositalarini sertifikatlashtirish tizimi tuzilgan («Telekommunikatsiyalar» sertifikatlashtirish tizimi).

«Telekommunikatsiyalar» sertifikatlashtirish tizimi O'zbekiston

telekommunikatsiya tarmoqlarida foydalaniladigan (sertifikatlashtirish, deklaratsiya qilish va b.sh.k.) TTV muvofiqligini tasdiqlash bo'yicha ishlarni o'tkazish uchun mo'ljallangan va quyidagi asosiy maqsadlarga erishish uchun yo'naltirilgan

- insonlarning hayoti, sog'lig'i va ularning mulki uchun xavfli bo'lishi, shuningdek atrof-muhitga zarar yetkazishi mumkin bo'lgan TTVni sotish va qo'llash, saqlash, montaj qilish va ekspluatatsiya qilish mumkin emas;

- foydalanuvchilar (jismoniy va yuridik shaxslar)ning amaldagi normativ hujjatlar talablariga javob bermaydigan texnik parametrlari va tavsiflariga ega TTVni xarid qilishdan himoya qilish.

Telekommunikatsiyalar texnik vositalarini sertifikatlash-tirish tizimi 24.02.1999y. №12-201 tasdiqlangan, qayd qilingan va O'zbekiston Respublikasining milliy tizimida amalga oshirish uchun kiritilgan (qaydlov raqami NSS.US.10.NS0.002).

«Telekommunikatsiyalar» sertifikatlashtirish tizimi O'zbekiston hududida ishlab chiqariladigan hamda boshqa davlatlardan keltirilayotgan TTV uchun muvofiqlikni tasdiqlashning yagona qoidalari va tartibini nazarda tutadi. TTVni sertifikatlashtirish bo'yicha barcha ishlar majmuasini O'zbekiston aloqa va axborotlashtirish agentligining UNICON.UZ markazi qoshida belgilangan tartibda akkreditatsiya-langan Telekommunikatsiya texnik vositalarini sertifikatlash-tirish idorasi amalga oshiradi.

TTVni sertifikatlashtirishning asosiy protseduralari O'z SMT va belgilangan tartibda «O'zstandart» agentligida ro'yxatga olingan Telekommunikatsiya texnik vositalarini sertifikatlash-tirish tizimining normativ hujjatlari bilan tartibga solingan.

TTV SI tashkiliy-boshqaruv hujjatlarida talabgor tomonidan ariza berilishidan boshlab va unga muvofiqlik sertifikati berilishigacha TTVni sertifikatlashtirish protseduralarini bajarish qoidalari, o'tkazish tartibi va reglamenti belgilangan, shuningdek, Mustaqil davlatlar hamdo'stligining (MDH) ishtirokchi - davlatlar hududida tayyorlangan va ularning

Sertifikatlashtirish milliy tizimlarida belgilangan qoidalari bo'yicha sertifikatlashtirilgan, shuningdek, uzoq xorij davlatlaridan olib kiriladigan, agar ular bilan o'zaro tan olish to'g'risida bitim tuzilgan bo'lsa, TTV muvofiqlik sertifikatlarini tan olish tartibi belgilangan. Kichik va o'rta biznes sub'ektlari uchun qulay sharoitlar yaratish, iste'molchilar huquqlarini himoya qilishni ta'minlash maqsadida Vazirlar Mahkamasining 2004 yil 06 iyuldagi «Mahsulotni sertifikatlashtirish protsedurasini osonlashtirish bo'yicha qo'shimcha choratadbirlar to'g'risida»gi 318-son qarorining talablariga muvofiq TTVni sertifikatlash-tirishni o'tkazish protseduralari qayta ko'rib chiqilgan.

TTVning xavfsizligi, moslashuvchanligi va sifati bo'yicha talablarning tekshiruvini UNICON.UZ markazida akkreditatsiyalangan Telekommunikatsiya texnik vositalarini sertifikatlashtirish sinov markazi (TTV SSM) amalga oshiradi. Markazda quyidagi sinash laboratoriyalari mavjud: 1. SL-01. Raqamli kommutatsiya tizimlari va abonent terminal qurilmalari; 2. SL-02. Telekommunikatsiyaning radiotexnik vositalari; 3. SL-03. Raqamli uzatish tizimlari va aloqa kabellari.

TTVni sertifikatlashtirish barcha protseduralarining ijobiy natijalarida talabgorga belgilangan namunadagidek muvofiqlik sertifikati topshiriladi. Berilgan muvofiqlik sertifikati talabgor (tayyorlovchi, sotuvchi)ga sertifikatlashtirilgan TTVning reklamasi va sotilishini amalga oshirish huquqini beradi.

Quyidagilar sertifikatlashtirishning huquqiy va me'yoriy asoslarini tashkil qiladi:

- O'zbekiston Respublikasining "Mahsulot va xizmatlarni sertifikatlashtirish to'g'risida"gi Qonuni;
- O'zbekiston Respublikasining "Oziq-ovqat mahsulotlarining sifati va xavfsizligi to'g'risida"gi Qonuni;
- O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1994 yil 12 avgustdagi 409-sonli "Sertifikatlanishi majburiy bo'lgan mahsulotlar ro'yxatini, sertifikatlashtirishni o'tkazish tartibini, O'zbekiston Respublikasi hududiga

xavfsiz ekanini tasdiqlash talab qilinuvchi tovarlarni olib kirish va o'z hududidan olib chiqishi tartiblarini tasdiqlash haqida”gi qarori;

- O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2002 yil 3 oktabrdagi 342-sonli “Mahsulot va xizmatlarni standartlashtirish, metrologiyasi va sertifikatlashtirishni takomillashtirishga doir chora-tadbirlar to’g’risida”gi qarori;

- O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2002 yil 5 dekabrda 427-sonli “O‘zbekiston Respublikasiga iste’mol tovarlarini olib kirishni takomillashtirish bo’yicha chora-tadbirlarni tatbiq etish haqida”gi qarori;

- O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2004 yil 6 iyuldagi 318-sonli “Mahsulotlarni sertifikatlashtirish tartibotini soddalashtirishga doir qo’shimcha choratadbirlar to’g’risida”gi qarori;

- O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2004 yil 5 avgustda 373-sonli “Mahsulotlar va xizmatlarning standartlashtirish, metrologiya va sertifikatlashtirish tizimini takomillashtirish soha-tadbirlari to’g’risida” qarori.

- Sertifikatlashtirish milliy tizimining asoslanuvchi me’yoriy hujjatlari

### **3. SERTIFIKATLASHTIRISHNING HUQUQIY VA MILLIY TIZIMI.**

Quyidagilar sertifikatlashtirishning qonuniy va me’yoriy-huquqiy asoslarini tashkil etadi:

O‘zbekiston Respublikasining “Mahsulot va xizmatlarni sertifikatlashtirish to’g’risida”gi Qonuni;

O‘zbekiston Respublikasining “Oziq-ovqat mahsulotlarining sifati va xavfsizligi to’g’risida”gi Qonuni;

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1994 yil 12 avgustda 409-sonli “Sertifikatlanishi majburiy bo’lgan mahsulotlar ro’yxatini, sertifikatlashtirishni o’tkazish tartibini, O‘zbekiston Respublikasi hududiga xavfsiz ekanini tasdiqlash talab qilinuvchi tovarlarni olib kirish va o’z

hududidan olib chiqishi tartiblarini tasdiqlash haqida”gi qarori;

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2002 yil 3 oktabrdagi 342-sonli “Mahsulot va xizmatlarni standartlashtirish, metrologiyasi va sertifikatlashtirishni takomillashtirishga doir chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi qarori; Sertifikatlashtirish milliy tizimining asoslanuvchi me‘yoriy hujjatlari “O‘zstandart” agentligi O‘zbekiston Respublikasining sertifikatlashtirish bo‘yicha milliy organi bo‘lib, amaldagi qonunchilikka binoan quyidagi faoliyatlarni bajaradi: – sertifikatlashtirish sohasida davlat siyosatini amalga oshiradi;

– mahsulotlar, ishlar va xizmatlar sertifikatlanishini o‘tkazish bo‘yicha xalqaro me‘yorlar va standartlar bilan uyg‘unlashgan umumiy qoidalar hamda tartiblarni o‘rnatadi;

–sertifikatlashtirish tizimini takomillashtirish bo‘yicha dasturlar loyihalarini ishlab chiqadi va O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasiga ko‘rib chiqish uchun taqdim etadi;

–Vazirlar Mahkamasi bilan kelishilgan holda sertifikatlashtirishning xalqaro tizimlariga qo‘shilish haqidagi qarorlarni qabul qiladi hamda standartlashtirish natijalarini o‘zaro tan olish xususida kelishuvlar tuzadi;

–O‘zga davlatlar bilan o‘zaro munosabatlarda va xalqaro tashkilotlarda sertifikatlashtirish masalalari bo‘yicha O‘zbekiston Respublikasi nomidan ish ko‘radi.

### **NAZORAT SAVOLLARI**

1. Telekommunikatsiya texnik vositalarini sertifikatlashtirishning huquqiy asoslari.
2. Telekommunikatsiya texnik vositalarini sertifikatlashtirishning qoidalari.
3. Telekommunikatsiya texnik vositalarini sertifikatlashtirish sinovlarini o‘tkazish tartibi.
4. Sertifikatlashtirishni 3- va 7-sxema bo‘yicha o‘tkazish bosqichlari.

## ADABIYOTLAR RO'YHATI

1. Abduvaliev A.A., Latipov V.B., Umarov A.S., Alimov M.N., va b. «Standartlashtirish, Metrologiya, Sertifikatlashtirish, Sifat.» – T.: SMSITI, 2008. – 267 b.
2. “Role of Standarts” United nations Industrial development organization. Working paper. Vienna, 2006
3. G.K Vijayaraghavan, R.Rajappan – Engineering Metrology and Measurements.2008; (1.1, 1,2,1.14,1,15 p.)
4. Preben Howarth, Fiona Redgrave- Metrology in short. 3rd edition.2008; (35-45 p.)
5. G.M.S. de Silva (2002). Basic Metrology for ISO 9000 Certification. ButterworthHeinemann. ISBN 0750651652.
6. The number of membre working countries an be found on the first page of the report."Annual Report 2013" (PDF). ISO. Retrieved 18 June 2014.
7. ISO. "ISO/IEC Directives and ISO supplement". Archived from the original on 23 April 2005.
8. The ISO directives are published in two distinct parts: "ISO/IEC Directives, Part 1: Procedures for the technical work" (PDF). ISO/IEC. 2012.Archived (PDF) from the original on 13 June 2012.
9. <http://www.standart.uz>
10. <http://www.unicon.uz>